

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Єгорова О.О.

У статті розглянуто здійснені державою заходи щодо реконструкції існуючих в Україні СПРЕД і на підставі аналізу проектів нормативно-правових актів у цій сфері окреслено перспективи їх застосування та запровадження нових для України форм.

Кількість бібліографічних посилань – 34, мова – українська.

Ключові слова: СПРЕД, СЕЗ, ТПР, ТП, інвестиційний парк, науковий парк, індустріальний (промисловий) парк, іннополіс.

ВСТУП

В результаті прояву політичної волі виконавчої та законодавчої гілок влади України 31 березня 2005 р. всім суб'єктам господарювання спеціальних правових режимів економічної діяльності (СПРЕД) були одночасно скасовані передбачені форми державної допомоги та надані інвесторам державні гарантії щодо незмінності правового режиму їх діяльності. Невдовзі стало очевидним, що ці кардинальні, —шоківні заходи завдали шкоди національним інтересам України, зокрема погіршили міжнародний імідж та інвестиційний клімат України, призвели до згортання інвестиційних проектів, відтоку інвестицій, зниження економічних показників діяльності суб'єктів господарювання СПРЕД та соціально-економічних показників в регіонах їх розташування. Сучасний етап еволюції СПРЕД в Україні відзначається розумінням владними і опозиційними політичними силами необхідності виправлення ситуації та консолідацією довкола ідей щодо доцільності подальшого застосування СПРЕД в Україні. Бізнес готовий використати відновлення державної допомоги та гарантій для розширення виробництва, підняття його на новий технологічний рівень і просування сучасних товарів і послуг на внутрішньому та світовому ринках. Цьому сприяє і поширена в умовах світових кризових тенденцій практика надання податкових та інших преференцій для відновлення розвитку національних економік.

З огляду на попередній безсистемний підхід до запровадження СПРЕД в Україні та суперечливий і неузгоджений із *acquis communautaire* характер прийнятих нормативно-правових рішень щодо їх регламентації наразі набуває актуальності системне вивчення і аналіз проектів нормативних актів в цій сфері з метою упередження аналогічних помилок та уникнення прийняття невиважених державних рішень.

Джерельною базою дослідження стали нормативно-правові акти, останні законопроекти у цій сфері та роботи вітчизняних вчених щодо результатів та перспектив застосування окремих форм СПРЕД в Україні, зокрема О.Чмир [1], О.Мазура, В.Шовкалюка [2]. Зазначимо, що основна увага в більшості досліджень спрямована на оцінку ефективності окремих аспектів їх торговельної та інвестиційної діяльності. Тоді як розкриття питань комплексної взаємодії економічних та правових засад їх функціонування не має системного та цілісного характеру. Це актуалізує розширення досліджень проблематики подальшого застосування СПРЕД в Україні через узагальнення та гармонізацію підходів щодо принципів та механізмів їх функціонування та регулювання.

Метою статті є визначення перспектив та обґрунтування пріоритетів застосування чинних і запровадження нових форм СПРЕД в Україні у сучасних умовах.

При здійсненні дослідження для досягнення покладеної мети були використані методи систематизація, узагальнення, аналізу тощо.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Економічні наслідки шоківних заходів щодо СПРЕД в Україні швидко змусили владні політичні сили усвідомити їх хибність і вже через кілька місяців зробити перші кроки по виправленню ситуації за такими напрямками:

- по-перше, шляхом *реанімації вже апробованих в умовах українських економічних реалій форм СПРЕД* через відновлення для однієї частини суб'єктів господарювання попередніх умов діяльності, проведення реконструкції умов надання державної допомоги для другої частини, залучення до діяльності в умовах чинних форм СПРЕД нових суб'єктів господарювання та створення нових функціональних одиниць;

- по-друге, шляхом напрацювання пропозицій щодо *запровадження нових для України форм СПРЕД.*

На першому напрямку впродовж 2005-2006 рр. для сумлінних інвесторів спеціальних економічних зон (СЕЗ) і

територій пріоритетного розвитку (ТПР) було запроваджено компенсаційні механізми [3], [4] відновлено та продовжено надання державної допомоги [5], а частина інвесторів відновила для себе попередні умови діяльності на підставі судових рішень. Для всіх суб'єктів господарювання технологічних парків (ТП) на початку 2006 р. була відновлена і реконструйована державна допомога [6].

На зміну чинного рамкового закону щодо СЕЗ до Верховної Ради України було внесено кілька законопроектів, які системно не відрізняються від діючого закону, а останній [7] навіть дещо звужує поняття СЕЗ та виводить з під його юрисдикції деякі функціонуючі СЕЗ та ряд чинних інвестиційних проектів.

Враховуючи, що правові засади створення та функціонування ТПР не регламентовані єдиним (базовим) законом, була пропозиція [8] визначити ТПР як особливий тип СЕЗ і у відповідності до законодавства про стимулювання розвитку регіонів [9] надавати статус ТПР депресивним або слабозвиненим територіям і запроваджувати на них спеціальний режим економічної діяльності не законом Верховної Ради України, як це визначено у ст. 92 Конституції України, а постановою Кабінету Міністрів.

Наразі пропонується врегулювати рамкові правові засади створення та функціонування ТПР як окремої форми СПРЕД [10], не відносячи її до одного з типів СЕЗ, що є прогресивним. Разом з тим в проекті міститься пропозиція щодо регулювання діяльності частини СЕЗ («Яворів», «Курортполіс Трускавець», «Славутич») чим неприйнятно дублюється правове поле чинного рамкового закону щодо СЕЗ.

До Верховної Ради надійшли законопроекти щодо відновлення пільг для суб'єктів господарської діяльності СЕЗ «Славутич» [11] та на ТПР в Чернігівській області з одночасним розширенням дії спеціального режиму інвестиційної діяльності ще на 5 районів цієї області [12]. Реалізація такої законодавчої пропозиції щодо однієї СЕЗ та ТПР вбачається методологічно хибною, так як може спричинити ланцюгову реакцію внесення аналогічних законопроектів щодо інших 10 СЕЗ та 72 ТПР і порушити узгоджені з *acquis communautaire* принципи надання адресної державної допомоги тільки визначеним за об'єктивними критеріями депресивним територіям.

На розгляд Верховної Ради надійшли законопроекти [13], [14] щодо ТП, в яких пропонується уточнити механізм запровадження спеціального режиму інноваційної діяльності ТП у частині державної реєстрації проектів технопарків (стосовно умов, етапів та строків реєстрації тощо) та визначено особливості використання коштів спеціальних рахунків технопарків, в тому числі надати право спрямовувати частину коштів з них на створення та забезпечення функціонування інноваційної інфраструктури (інноваційні бізнес-інкубатори, центри трансферу технологій тощо), а також продовжити термін дії державної реєстрації інноваційних та інвестиційних проектів на 10 місяців (термін попереднього фактичного скасування державної допомоги для них). Але слушна ідея щодо розбудови інноваційної інфраструктури ТП через невизначеність використаних щодо неї понять виглядає незавершеною. Можливо, наприклад, більше сенсу не створювати центри трансферу технологій при кожному ТП, а створити єдиний національний центр трансферу технологій, який би опікувався наданням послуг в цій сфері для всіх споживачів, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках і з можливим наданням йому статусу окремого суб'єкта СПРЕД.

Після кількох мораторіїв на подання пропозицій та запровадження нових СПРЕД впродовж 2006-2010 рр. у Верховній Раді було зареєстровано кілька законопроектів щодо створення нових функціональних одиниць апробованих в умовах економічних реалій України форм СПРЕД. Це законопроекти щодо створення двох СЕЗ – «Єврорегіон Буковина» (Чернівецька область) [15], «Ахілія» (о. Зміїний Одеської області) [16], трьох ТП – «ГУАМ-Технопарк» (м. Київ) [17], «Хемо-Поль» (м. Теплодар, Одеська область) [18] і «Ресурс» (м. Харків) [19], запровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності на ТПР в десяти районах Хмельницької області [20] та для розвитку високотехнологічного машинобудування на території міста Харків [21]. На виконання Указу Президента України «Про заходи щодо стимулювання інвестиційного та інноваційного розвитку Автономної Республіки Крим» Міністерством економіки України розроблено законопроект щодо запровадження спеціального економічного режиму інвестиційної діяльності на території Автономної Республіки Крим [22], який наразі проходить стадію обговорення. Вказані законодавчі пропозиції спрямовані на розв'язання конкретних соціально-економічних проблем регіонів, але кожна з них потребує системного фахового доопрацювання.

Щодо проекту СЕЗ «Єврорегіон Буковина», то вперше на Україні пропонувалося запровадження такої форми СПРЕД на території у межах адміністративних кордонів цілої області із одночасним встановлення спеціального режиму інвестиційної діяльності, що не узгоджується з принципом локальності територій для таких утворень. Це ж стосується і законопроекту щодо запровадження СПРЕД в АР Крим. Прикінцевими положеннями цього законопроекту також передбачено застосування державної допомоги і для суб'єктів чинних СЕЗ «Порт Крим» та ТПР в Криму, які до 31 березня 2005 р. уклали договори (контракти) на реалізацію інвестиційних проектів (за винятком тих, реалізація яких передбачає імпорту товарів 1-24 груп згідно з УКТЗЕД).

СЕЗ «Ахілія» пропонувалося створити з метою залучення інвестицій «для розвитку туристсько-рекреаційної сфери, збереження і ефективного використання природних ресурсів, охорони, дослідження і збереження пам'яток культурної спадщини, розвитку інфраструктури, активізації господарської діяльності на острові Зміїному, створення нових робочих місць», але з огляду на географічну, геологічну та історичну специфіку острова (обмежена віддалена територія з проблемами забезпечення енергоресурсами та питною водою) вбачається, що інвесторів вірогідно не зацікавить вкладання інвестицій у розвиток туристично-рекреаційної сфери та збереження пам'яток культурної спадщини, а, натомість, інвестиційна привабливість утворення СЕЗ для збереження і ефективного використання природних ресурсів та створення нових робочих місць може бути достатньо перспективною. Цим законопроектом також передбачається внесення змін до рамкового закону щодо СЕЗ, що не відповідає принципам нормотворчої

діяльності. Деякі пропозиції заслуговують на увагу, зокрема, щодо уточнення повноважень органів управління та державного регулювання діяльності СЕЗ та розширення повноважень місцевих державних адміністрацій у проведенні експертизи інвестиційних проектів, які передбачається реалізовувати на території СЕЗ, однак їх слід подавати на розгляд Верховної Ради України окремим законопроектом.

Створення нових ТП, відповідно до умов рамкового закону щодо спеціального режиму інноваційної діяльності, передбачає надання їм державної фінансової підтримки та цільового субсидювання. У зв'язку з цим необхідна вартісна оцінки впливу законопроектів на доходну та видаткову частину бюджету.

Поряд із заходами по відновленню діяльності чинних в Україні СПРЕД владними і опозиційними політичними силами ведеться робота щодо створення нормативно-правового підґрунтя для *запровадження нових форм СПРЕД в Україні*.

З 1 січня 2010 р. вступив в силу рамковий закон щодо застосування такої нової форми СПРЕД як науковий парк [23], якому передував загальнонаціональний пілотний проект наукового парку «Київська політехніка» [24]. Звертає на себе увагу неоднозначне визначення поняття науковий парк. У пілотному проекті це: «договірне об'єднання суб'єктів господарювання, створене з метою організації, координації та контролю процесу виконання проектів наукового парку» [24], а у рамковому законі це: «юридична особа, що створюється з ініціативи вищого навчального закладу і/або наукової установи шляхом об'єднання внесків засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення і виконання проектів наукового парку» [23]. Щодо останнього визначення, то вбачається, що не варто ставити акцент на обов'язковій ініціативі вищого навчального закладу і/або наукової установи щодо його створення, як одного із засновників, адже сутність його функціонування від цього не зміниться.

В серпні 2006 р. Кабінетом Міністрів України на виконання Указу Президента України [4] було затверджено Концепцію створення індустріальних (промислових) парків в Україні [25]. На її реалізацію до Верховної Ради було підготовлено та подано два окремі законопроекти щодо правових та організаційних засад створення та функціонування індустріальних (промислових) парків на території України [26], [27]. Один з них в першому читанні прийнято за основу. В ньому пропонується визначити *індустріальний (промисловий) парк* як «обмежена та відповідним чином облаштована територія, у межах якої учасниками промислового парку здійснюється господарська діяльність на умовах, визначених цим Законом» [27]. Відповідно до такого визначення, індустріальний промисловий парк можна розглядати як функціональний тип СЕЗ. Крім того, у законопроекті відсутні положення, спрямовані на заохочення функціонування на їх території інноваційних підприємств, хоча, відповідно до чинної Концепції державної цільової економічної програми «Створення в Україні інноваційної інфраструктури на 2008-2012 роки» [28], вони мають бути елементами розвитку інноваційної інфраструктури.

Загалом, за цей період у Верховній Раді було зареєстровано ще декілька законопроектів щодо стимулювання інвестиційної та інноваційної діяльності суб'єктів господарювання на окремих територіях України шляхом запровадження таких нових форм СПРЕД як *інвестиційні парки* [29], *іннополіси* [30], [31] та *зони розвитку високих і нових технологій* [32]. В цих законопроектах визначення нових форм СПРЕД по суті є тотожними і не містять необхідних характерних ознак, які відрізняють по суті їх поміж собою. Передбачені у проектах норми щодо запровадження нових форм СПРЕД [29], [31] рішеннями Кабінету Міністрів України суперечать ст.92. Конституції України.

Загалом, напрацювання нормативно-правової бази щодо врегулювання господарської діяльності в рамках чинних СПРЕД, а також запровадження нових функціональних одиниць та нових форм СПРЕД відбувається безсистемно. Відсутнє визначення місця і ролі СПРЕД, в т.ч. і нових форм СПРЕД, у реалізації завдань чинних Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 р. та відповідних регіональних стратегій розвитку, Стратегії економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004-2015 роки. В проекті Стратегії інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [33] в контексті розвитку інноваційної інфраструктури лише згадується про технопарки, наукові центри, науково-технічні підприємства та фонди і зазначається, що розвиток інноваційної інфраструктури потребує всебічної державної підтримки. У проекті стратегії розвитку України «Україна-2020: стратегія національної модернізації» [34] передбачено заходи щодо створення сучасної інноваційної системи з використанням таких форм і функціональних одиниць СПРЕД як ТП, НП, технополісів, бізнес-інкубаторів та центрів трансферу технологій. Проте використання інших чинних форм СПРЕД (СЕЗ, ТПР) і в цілому використання СПРЕД як економічного інструментарію прискорення розвитку економіки країни належним чином не визначено.

ВИСНОВКИ

Аналіз чинних законів щодо СПРЕД та поданих проектів нормативно-правових актів у цій сфері показує, що з наявних недоліків для них характерні брак системного бачення ролі СПРЕД як економічного інструментарію прискорення розвитку економіки регіонів і країни в цілому, неповна відповідність вимогам СОТ, ЄС та актам *acquis communautaire*. Крім цього, подані до Верховної Ради законопроекти тривалий час не набувають статусу законів через політичне протистояння їх авторів та опонентів і наявність неузгодженостей окремих позицій проектів з нормами Конституції України, рамкового закону щодо СЕЗ, закону про податок на додану вартість та інших чинних законів.

В сучасних умовах розвитку економіки України СПРЕД можуть і мають бути використані для надання їй

інноваційної спрямованості та для регулювання забезпечення економічної безпеки держави. Перспективи ефективного використання СПРЕД для розбудови національної економіки залежать і від дотримання ієрархії в структурі нормативно-правових актів у цій сфері.

Отже, для виправлення правового неузгодження застосування СПРЕД в Україні та підвищення економічної ефективності їх функціонування та позитивного впливу на економічну безпеку держави необхідно реалізувати низку стратегічних та тактичних напрямів і завдань.

По-перше, необхідно максимально швидко деполітизувати застосування СПРЕД, підкоривши цей економічний інструментарій забезпеченню національних інтересів України. І базовим кроком тут може бути розробка та прийняття «Національної стратегії соціально-економічного розвитку України на 2010-2020 роки», в якій чітко визначити роль і місце СПРЕД в її реалізації.

По-друге, засади створення і функціонування всіх форм СПРЕД необхідно закріпити в *одному рамковому законі* (наприклад в законі «Про загальні засади запровадження і застосування спеціальних правових режимів економічної діяльності в Україні»), в якому передбачити безпосереднє запровадження конкретних форм СПРЕД і їх функціональних одиниць на підставі *окремих законів* з визначенням в них їх ролі у реалізації завдань чинних Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 р. та відповідних регіональних стратегій розвитку.

По-третє, необхідно забезпечити практичну уніфікацію звітності усіх форм СПРЕД для забезпечення моніторингу внеску кожного з них в розвиток економіки регіону та України в цілому. Наявність такої інформації в режимі «on-line» поряд з важелями державного впливу на інтенсивність діяльності суб'єктів господарювання СПРЕД дасть можливість уряду використовувати цей економічний інструментарій для забезпечення економічної безпеки України.

По-четверте, доцільно прийняти рамковий Закон України «Про державну допомогу» відповідно до аналогічного акту ЄС, в якому визначити узгоджені з *acquis communautaire* форми та умови її надання, в тому числі і для суб'єктів господарювання СПРЕД.

Також обов'язковою умовою при розробки та реалізації державної політики у сфері регулювання СПРЕД має бути забезпечення дотримання незмінності умов діяльності чинних суб'єктів господарювання СПРЕД відповідно до взятих на себе Україною зобов'язань. Пріоритет у державній підтримці бізнесу в рамках СПРЕД має надаватись інноваційним проектам в усіх галузях економіки через максимально повну реалізацію всіх форм державної допомоги відповідно до стратегічних завдань та законодавчо закріплених нормативно-правових норм. Це створить правове пігрунття для інноваційної спрямованості розвитку економіки України.

Здійснення запропонованих заходів та законодавче закріплення пропозицій систематизує застосування чинних і запровадження нових форм СПРЕД в Україні, та сприятиме більш ефективному їх функціонуванню. В подальшій перспективі доцільно провести наукове дослідження щодо впливу застосування нових форм СПРЕД на економіку країни та формування економічної безпеки держави.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чмир О.С. Щодо подальших перспектив застосування в господарській практиці України спеціальних економічних режимів / О.С. Чмир. – Українські наукові записки. – 2007. - №3(23). – С.179-183.
2. Мазур О.А. Технологічна парки. Світовий та український досвід / О.А. Мазур, В.С. Шовкалюк. – К.: прок-Бизнес, 2009. – 70 с.
3. Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату [Текст] : указ Президента України [прийнятий 28.10.05] // Урядовий кур'єр. – 2005. – 1 листопада.
4. Про план першочергових заходів у сфері інвестиційної діяльності [Текст] : указ Президента України [прийнятий 10.04.06] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://invest-koda.org.ua/uk/legislation/president-decrees/2>
5. Деякі питання ввезення (пересилання) товарів у спеціальні (вільні) економічні зони та вивезення товарів за їх межі [Текст] : постанова Кабінету Міністрів України [прийнята 30.11.05 : чинна з 14.12.05] // Офіційний вісник України. – 2005. – 14 грудня.
6. Про внесення змін до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» та інших законів України [Текст] : закон України [прийнятий 12.01.06 : чинний з 01.02.06] // Голос України. – 2006. – 3 лютого.
7. Про спеціальні (вільні) економічні зони [Текст] : проект Закону України [подано 21.03.08] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&p3511=32083
8. Про внесення змін до Закону України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон [Текст] : проект Закону України [подано 16.05.05.] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&p3511=24497
9. Про стимулювання розвитку регіонів [Текст] : закон України : [прийнятий 08.09.05 : чинний з 01.01.06] // Урядовий кур'єр. – 2005. – 12 жовтня.
10. Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку регіонів [Текст] : проект Закону України [подано 07.04.08.] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&p3511=32211.

11. Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» та деяких інших законодавчих актів України (щодо забезпечення діяльності спеціальної економічної зони «Славутич» (щодо забезпечення діяльності спеціальної економічної зони «Славутич»)) [Текст] : проект Закону України [подано 107.07.05] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=251551
12. Про внесення змін до Закону України «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Чернігівській області» (щодо відновлення податкових пільг) [Текст] : проект Закону України [подано 19.12.08] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=33989
13. Про внесення змін до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» (щодо уточнення строків та умов виконання проектів) [Текст] : проект Закону України [подано 26.03.07.] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=29848
14. Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» [Текст] : проект Закону України [подано 22.01.09] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=34240
15. Про спеціальну економічну зону «Єврорегіон Буковина» та спеціальний режим інвестиційної діяльності на цій території [Текст] : проект Закону України [подано 12.09.06] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=27990
16. Про спеціальну (вільну) економічну зону «Ахілія» [Текст] : проект Закону України [подано 18.11.08] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=33695
17. Про внесення змін до Закону України «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків» (щодо «ГУАМ-ТЕХНОПАРК» (м. Київ) [Текст] : проект Закону України [подано 01.02.08] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=31556
18. Про внесення змін до Закону України «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків» (щодо «Хемо-Поль» (м. Теплодар, Одеська область) [Текст] : проект Закону України [подано 10.07.08] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=33003
19. Про внесення зміни до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» (щодо технологічного парку «Ресурс» (м. Харків) [Текст] : проект Закону України [подано 03.06.09] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=35418
20. Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Хмельницькій області [Текст] : проект Закону України [подано 10.06.09] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=35496
21. Про спеціальний режим інвестиційної діяльності щодо розвитку високотехнологічного машинобудування на території міста Харкова [Текст] : проект Закону України [подано 15.09.09] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=36138
22. Про введення спеціального економічного режиму інвестиційної діяльності на території Автономної Республіки Крим [Текст] : проект Закону України [Електрон. ресурс] // Міністерство економіки України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=145215&cat_id=32862
23. Про наукові парки [Текст] : закон України: [прийнятий 25.16.09 : чинний з 01.01.10] // Урядовий кур'єр. – 2009. – 5 серпня.
24. Про науковий парк «Київська політехніка» [Текст] : закон України : [прийнятий 22.12.06 : чинний з 20.01.07] // Урядовий кур'єр. – 2007. – 20 січня.
25. Про схвалення Концепції створення індустріальних (промислових) парків [Текст] : розпорядження Кабінету Міністрів України [прийняте 06.06.07] // Урядовий кур'єр. – 2007. – 09 серпня.
26. Про основи створення індустріальних парків [Текст] : проект Закону України [подано 23.12.08] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=34022.
27. Про індустріальні (промислові) парки [Текст] : проект Закону України [подано 27.04.09] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=33158.
28. Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми «Створення в Україні інноваційної інфраструктури на 2008-2012 роки» [Текст] : розпорядження Кабінету Міністрів України [прийняте 01.08.06] // Офіційний вісник України. – 2007. – 22 червня.
29. Про загальні засади створення і функціонування інвестиційних парків : проект Закону України [подано 08.09.05] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=25374

30. Про іннополіси [Текст] : проект Закону України [подано 14.06.07] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=30396
31. Про стимулювання розвитку високих технологій в Україні [Текст] : проект Закону України [подано 30.11.07] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=30853
32. Про зони розвитку високих і нових технологій [Текст] : проект Закону України [подано 26.06.07] [Електрон. ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=30473
33. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів : проект стратегії [Електрон. ресурс] // Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=47920&cat_id=46017&showHidden=1
34. Україна 2020: стратегія національної модернізації : проект стратегії [Електрон. ресурс] // Міністерство економіки України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу: <http://me.gov.ua>.

Єгорова Ольга Олександрівна, старший науковий співробітник Регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень в м. Ужгороді, тел.: +38 0312 64 44 51, моб. тел.: 063 848 19 48, e-mail: uf.niss@gmail.com